

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Су I-1 236/25
дана 27.11.2025. године
Београд

На основу члана 53. Закона о уређењу судова (“Службени гласник РС”, број: 10/23), и члана 3. и 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, број: 35/23), члана 80. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење), члана 6. и 7. Судског пословника (“Службени гласник РС”, бр. 110/2009, 70/2011, 19/2012, 89/2013, 96/2015, 104/2015, 113/2015, 39/2016, 56/2016, 77/2016, 16/2018, 78/2018, 43/2019, 93/2019, 18/2022), председник Управног суда доноси:

П Р А В И Л Н И К
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ У
УПРАВНОМ СУДУ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се организовање и спровођење безбедности и здравља на раду у Управном суду (у даљем тексту: Суд) у складу са законом и другим прописима којима се регулишу безбедност и здравље на раду.

Члан 2.

Право на безбедност и здравље на раду у Суду имају:

- запослени и друга лица која по било ком основу обављају рад у Суду;
- лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је са њиховим присуством упозната Судска управа.

Члан 3.

У Суду рад се организује у складу са мерама и нормативима који су засновани на закону и другом пропису који осигуравају безбедност и здравље на раду, и то тако да сви запослени радне активности могу обављати без опасности за живот и здравље.

Члан 4.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду на тим технологијама, суд до доношења одговарајућих прописа примењује опште признате мере безбедности и здравља на раду.

Опште признатом мером из става 1. овог члана сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Члан 5.

Безбедни и здрави услови рада остварују се применом превентивних мера. Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, у поступку:

1) коришћења и одржавања објеката намењених за радне и помоћне просторије, у циљу безбедног одвијања радног процеса;

2) коришћења и одржавања радног процеса са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запослених, микроклиме и осветљености на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља на тим радним местима и у тим радним просторијама;

3) коришћења и одржавања опреме за рад, других средстава која се користе у радном процесу или која су на било који начин повезана са радним процесом, тако да се у току њихове употребе спречава повређивање или оштећење здравља запослених;

4) коришћења личне заштитне опреме, чијом се употребом смањују ризици који нису могли да буду отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;

5) образовања, васпитања, обуке и стручног оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Члан 6.

У случају да Суд радни простор дели са другим правним лицем, дужан је да с тим правним лицем сарађује у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених, као и да начин те сарадње утврди писаним споразумом, у складу са законом.

I ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 7.

За организовање и спровођење мера безбедности и здравља на раду, у складу с техничко-технолошким и организационим потребама Суда, надлежан је председник суда и саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду, а нарочито да:

- донесе Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини, као и за његове измене и допуне (у даљем тексту: Акт о процени ризика);
- донесе у складу с Актом о процени ризика, посебан програм о поступном отклањању недостатака у области безбедности и здравља на раду, с роковима реализације;
- одреди да ли ће послове безбедности и здравља на раду обављати запослени или ће се ти послови поверити правном лицу, односно предузетнику који има лиценцу за област безбедности и здравља на раду;
- прати извршавање мера за спречавање, отклањање или смањење ризика утврђених актом о процени ризика;
- осигура запослене од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези с радом;
- обезбеди потребна финансијска средства за спровођење мера безбедности и здравља на раду;
- за обављање послова из става 1. овог члана председник суда може овластити и друго лице.

Члан 8.

Председник суда обавезан је и одговоран да, у седишту суда и одељењима изван седишта суда, у сарадњи са саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду, спроводи утврђене мере безбедности и здравља на раду, а нарочито да:

- 1) актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- 4) обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
- 8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- 10) заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 9.

Стручне послове безбедности и здравља на раду може да обавља један или више запослених који имају положен стручни испит из области безбедности и здравља на раду, или правно лице, односно предузетник који има лиценцу из области безбедности и здравља на раду (у даљем тексту: саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду).

Члан 10.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду, у складу са законом и овим правилником, обавља послове безбедности и здравља на раду, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку: запослених и других лица у складу са овим законом, представника запослених, руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;

15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду у Суду;

16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду у Суду;

17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.

Члан 11.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду обавезан је да када забрани рад или употребу средстава за рад одмах о томе писмено извести председника суда.

Члан 12.

Ако председник суда и поред забране саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду запосленом наложи да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду је обавезно да о томе одмах извести инспекцију рада.

Члан 13.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

II ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 14.

Запослени у Суду могу бирати своје представнике за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених код послодавца, као и дужности руководиоца органа и представника запослених, односно Одбора, и њихова међусобна сарадња о питањима безбедности и здравља на раду, морају бити организовани у складу са Законом и другим прописима.

III ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Права запосленог

Члан 15.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту на које је распоређен, као и да се обучи за њихово спровођење.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду.

Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Запослени има и друга права прописана законом и овим правилником.

Право запосленог да одбије да ради

Члан 16.

Запослени има право да одбије да ради:

1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је распоређен, све док се те мере не обезбеде;

2) ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;

3) ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на радном месту на које је распоређен;

4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати председнику суда ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако председник суда не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а председник суда сматра да захтев запосленог није оправдан, дужан је да одмах обавести инспекцију рада.

Право запосленог да напусти радно место

Члан 17.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководилац, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Обавезе запосленог

Члан 18.

Запослени је обавезан да:

1) води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;

2) примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;

3) наменски користи средства за рад;

4) правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;

5) пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;

6) пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Обавеза запосленог да сарађује

Члан 19.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести председника суда, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Ако председник суда после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду, представника запослених и/или Одбор.

Запослени је дужан да сарађује са председником суда и саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

IV НАЧИН ПРОВЕРЕ ЗАПОСЛЕНИХ ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА ИЛИ ОПОЈНИХ СРЕДСТАВА

Члан 20.

У Суду није дозвољен рад запосленом под утицајем алкохола или других опојних средстава.

Члан 21.

Непосредни руководиоца, ако посумња да је запослени под утицајем алкохола или других опојних средстава, дужан је да истог удаљи са посла и да га упуту у најближу здравствену организацију ради контроле нивоа алкохола или других опојних средстава у организму и да о томе обавести председника суда.

Ако се утврди позитиван тест на алкохол / опојна средства, трошкове прегледа-теста сноси сам запослени.

Члан 22.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду има право да без најаве изврши контролу нивоа алкохола или других опојних средстава у организму запосленог.

V ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 23.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад, као и начин провере оспособљености, врши се у складу с актом о процени ризика.

Члан 24.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад (у даљем тексту: оспособљавање запослених) врши се:

- 1) код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
- 2) премештаја на друге послове;
- 3) приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад;
- 4) код промене радног процеса.

У току оспособљавања, запослени се упознају са свим врстама ризика на радном месту на које су распоређени, као и са конкретним мерама и средствима безбедности и здравља на раду утврђеним актом о процени ризика.

Оспособљавање запослених врши се на семинарима, курсевима, односно на други погодан начин, зависно од технолошког процеса и процеса рада, и то у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава послодавца и не могу бити на терет запосленог.

Програм оспособљавања запослених за безбедан рад, утврђује председник суда на основу рада и потребе Суда, у складу са одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, представника запослених и руководилаца, и организује и спроводи обуку за наведена лица, у складу са чл. 11. тачка 2) и тачка 10) овог правилника.

VI РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 25.

Радна места са повећаним ризиком утврђују се актом о процени ризика.

Актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, одређују се посебни здравствени услови које морају испуњавати запослени за обављање послова на радним местима са повећаним ризиком (у даљем тексту: посебни здравствени услови).

Члан 26.

Послове на радном месту са повећаним ризиком може да обавља само запослени:

- за кога је на претходном, односно периодичном лекарском прегледу, утврђено да испуњава посебне здравствене услове;

- који је претходно оспособљен, односно за кога је на периодичним проверама оспособљености утврђено да је оспособљен за безбедан и здрав рад.

Члан 27.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, Суд је дужан да запосленог премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима, стручној спреми и радном искуству.

Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за престанак радног односа.

VII ПОВРЕДЕ НА РАДУ

Члан 28.

Сваку повреду на раду запослени је обавезан да одмах пријави запосленима у Одељењу за кадровске послове.

Ако због теже повреде, односно наглог обољења запослени није у могућности да сам пријави повреду, обавезан је да то учини запослени који се затекне у његовој радној околини.

Члан 29.

Запослени у Одељењу за кадровске послове, у сарадњи са саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду, су дужни да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријаве надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Запослени у Одељењу за кадровске послове, у сарадњи са саветником, односно сарадником за безбедност и здравље на раду су дужни да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Запослени у Одељењу за кадровске послове су дужни да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

Запослени у Одељењу за кадровске послове поступају у складу са интерним процедурама суда и прописима о садржају и начину издавања обрасца извештаја о повреди на раду и професионалном обољењу.

Члан 30.

Послодавац је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет послодавца.

VIII ПРАВА ПОСЕБНИХ ГРУПА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 31.

Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих (нарочито у вези са њиховим психичким и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, особа са инвалидитетом и запослених код којих је утврђена професионална болест - уређују се Законом, другим прописима, колективним уговором, правилником о безбедности и здрављу на раду или правилником о раду и уговором о раду.

Члан 32.

Запослени са смањеном радном способношћу, распоређује се на послове на којима може радити без професионалне рехабилитације и без опасности за смањење преостале радне способности. Распоређивање инвалида врши се на начин утврђен прописима о радним односима.

IX СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Употреба средстава за рад и личне заштитне опреме

Члан 33.

Послодавац је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и личну заштитну опрему у исправном стању и на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Послодавац је дужан да спроведе обуку запослених за правилно коришћење личне заштитне опреме.

Документација за опрему за рад и личну заштитну опрему

Члан 34.

Запосленима се издаје на употребу опрема за рад и лична заштитна опрема, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Ако су запосленима издати на употребу опрема за рад и лична заштитна опрема, пре ступања на снагу прописа којим је утврђена обавеза из става 1. овог члана, обезбедиће им се упутство за њихову употребу и одржавање.

Запослени који имају приступ зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог, морају имати упутства за безбедан и здрав рад, по прописима о безбедности и здрављу на раду, за употребу опреме за рад.

X ПРВА ПОМОЋ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДА ИЛИ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Члан 35.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, број радних смена, број

локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама.

Обуку запослених за пружање прве помоћи врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и Црвени крст Србије, у складу са посебним законом.

XI ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 36.

Послодавац, на прописани начин, води евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- 2) повредама на раду и професионалним болестима;
- 3) запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- 4) запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- 5) запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
- 6) извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- 7) извршеним испитивањима услова радне средине;
- 8) издатој личној заштитној опреми.

Обрасци за вођење евиденција у области безбедности и здравља на раду урађени су у складу са прописима о начину вођења и роковима чувања евиденција у области безбедности и здравље на раду.

Обрасце попуњава и потписује саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду, а оверава председник суда.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да се примењује Правилник о безбедности и заштити здравља на раду у Управном суду Су I-1 388/12 од 12.12.2012. године.

Члан 39.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Суда.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ СУДА

Судија Радојка Маринковић